ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Για τον σύντροφο Κώστα Τζιαντζή

Ομιλία της Ευανθίας Γαϊτανίδου από την οργάνωση Κεφαλλονιάς του ΝΑΡ στην ημερίδα την αφιερωμένη στον αξέχαστο Κώστα Τζιαντζή -26/11/2021

Ολόκληρη η ημερίδα σε βίντεο εδώ

Τον σ. Κώστα Τζιαντζή τον είχα γνωρίσει σε ομιλία του στο αμφιθέατρο της Νομικής στα χρόνια της χούντας, όπου μάγευε τους πάντες. Επί της ουσίας των γνώρισα στις αρχές του 1975 όταν οργανώθηκα στην ΚΝΕ κατ' αρχήν και έπειτα από λίγο στο ΚΚΕ. Τότε ο Κώστας μαζί με άλλους συντρόφους του κεντρικού συμβούλιου της ΚΝΕ οργανώνουν μια νεολαία σε επαναστατική βάση που στόχο έχει την κατάληψη της εξουσίας προς όφελος της εργατικής τάξης.

Το πολιτικό περιβάλλον εκείνη την εποχή, προσδιορίζεται από την μια πλευρά από την αναγκαιότητα της άρχουσας τάξης να ανασυγκροτήσει τις βασικές δομές του καπιταλισμού και να προχωρήσει η ομαλή μετάβαση στη νέα δημοκρατική μετάλλαξη του χουντικού καθεστώτος, χωρίς βαριές απώλειες, από την άλλη πλευρά οι εργαζόμενοι και η νεολαία που είχαν ψηθεί στο καμίνι του αντιδικτατορικού αγώνα έπαιρναν με ενθουσιασμό μέρος στην προσπάθεια να πάρουν τις τύχες τους στα χέρια τους.

Σε παγκόσμιο επίπεδο παρακολουθούσαμε τον ηρωικό αγώνα του Βιετναμέζικου Λαού, την επανάσταση των γαρυφάλλων στην Πορτογαλία και τις μεγάλες κινητοποιήσεις του εργατικού και νεολαιίστικου κινήματος σε πολλές χώρες του πλανήτη. Ο σ. Κώστας λοιπόν μας διδάσκει την επαναστατική λογική και πρακτική, μας μαθαίνει τις αρχές του Μαρξισμού-Λενινισμού, απαιτεί την συνεχή μελέτη και εμβάθυνση τους, την συντροφική αλληλεγγύη, την συντροφική κριτική και αυτοκριτική, καθοδηγητής αυθόρμητος και προσιτός με εξαιρετικό λεπτό χιούμορ. Μας έφερνε πάντα στο προσκήνιο τις ηρωικές παρακαταθήκες της Οκτωβριανής Επανάστασης, της Παρισινής Κομμούνας, της Εθνικής Αντίστασης του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ-ΕΠΟΝ, του Μάη του ’68. Μας διδάσκει ιστορίες των απλών ηρωικών μορφών της Εθνικής Αντίστασης, που υπερασπίσθηκαν το όραμα της επαναστατικής αλλαγής της κοινωνίας, μακριά από συμβιβασμούς, ήττες, κομματικές ίντριγκες.

Είχε την ικανότητα, ίδιο των μεγάλων, να παρουσιάζει τα μεγάλα ζητήματα, πραγματοποιήσιμα, απλά και κατανοητά. **Πίστευε και μας παρουσίαζε την επαναστατική αλλαγή της κοινωνίας** σαν μια εξαιρετική ουτοπία που είναι δύσκολο μεν να πραγματοποιηθεί, αλλά αξίζει τον κόπο να στρατευθούμε σε αυτήν την ιδέα. Έτσι μας ενέπνεε την ανάγκη να στρατευθούμε στο όραμά του, βρίσκοντας ο καθένας από μας την δική του θέση και τους δικούς του λόγους σ’ αυτήν την ουτοπία. Μέσα σ’ αυτές τις συνθήκες οι γενιές του 73-74-75 της ΚΝΕ που πέρασαν άμεσα στο κόμμα, στελέχωσαν μια επαναστατική οργάνωση που θα μπορούσε να φέρει σε πέρας την επαναστατική αλλαγή όταν θα ωρίμαζαν οι αντικειμενικές συνθήκες. Μια οργάνωση επαναστατών με καθαρές αρχές που διάβαζε, αγωνιζόταν, συνδεόταν με τους άλλους εργαζόμενους, προβληματιζόταν και καταπιανόταν με τα μεγάλα ιδεολογικά , οργανωτικά και μαζικά ζητήματα. Ήταν οι πρώτες φουρνιές νέων στελεχών που ξεπήδησαν, ήταν μια ολόκληρη γενιά, δεν ήταν μόνο μια ομάδα που διαπαιδαγωγήθηκε επαναστατικά. **Ο σ. Κώστας μας είχε εμπνεύσει μεγάλη αγάπη για το επαναστατικό κόμμα, το κόμμα που αποτελεί μέσο για να πάρει η εργατική τάξη την εξουσία και όχι αυτοσκοπό.** Στην πορεία ερχόμενοι σε επαφή με τους μεγαλύτερους ηλικιακά συντρόφους αλλά και νέους αρχίσαμε να καταλαβαίνουμε, ότι μέσα στο κόμμα άρχισαν να εμφανίζονται απόψεις, που έγιναν κυρίαρχες στην πορεία, που εμπόδιζαν την πραγματοποίηση των σκοπών μας. Οι απόψεις και οι προβληματισμοί που υπήρχαν στο πλαίσιο της αντιδικτατορικής πάλης του ΚΚΕ, για αντιδικτατορικέςς κυβερνήσεις εθνικής ενότητας ή εθνικής ανάγκης στο έδαφος της αστικής κυριαρχίας, συνέχισαν να αναπτύσσονται και να επηρεάζουν το κόμμα. Έτσι έμεινε στην άκρη η αντικαπιταλιστική στρατηγική της επανάστασης, και ακολούθησαν διάφορα προγράμματα, δίνοντας προτεραιότητα κατά κύριο λόγο στην εκλογικίστικη δουλεία, και δευτερεύοντα στον επαναστατικό του ρόλο, για προοδευτικές κυβερνήσεις, για κυβερνήσεις του αθροίσματος των δημοκρατικών δυνάμεων, της πραγματικής αλλαγής με κατεύθυνση τον

σοσιαλισμό που κατέληξαν στις οικουμενικές κυβερνήσεις, με αποτέλεσμα να παραδώσουν το εργατικό κίνημα της νέας εποχής στον πιο καταστροφικό καπιταλισμό. Εκεί ο σ. Κώστας υπήρξε ένας επαναστάτης καθοδηγητής. Ήταν διαλλακτικός, φιλικός με τους συντρόφους. **Εύρισκε πάντα τρόπους να μην ασχολείται με τα μικρά, αλλά να βρίσκει εκείνα που μας συνέδεαν,** τον ενδιέφερε η ενότητα του κόμματος, μας βοήθαγε να ξεπεράσουμε τις ταλαντεύσεις και τις ανακολουθίες μας, πάντα σε κλίμα βαθιάς συντροφικής ευγένειας. Ήταν αυστηρός με κάθε θέση συμβιβασμού, ρεφορμισμού και εκφυλισμού. Κατά συνέπεια αποτελέσαμε την άτυπη αριστερή πτέρυγα του κόμματος. Είμαστε οι σύντροφοι οι αριστεριστές, οι δογματικοί, οι σύντροφοι με τις κόκκινες κάλτσες όπως χλευαστικά μας αποκαλούσαν οι άλλοι σύντροφοι.

Στο διάστημα αυτό δώσαμε σημαντικές ιδεολογικές μάχες, προσπαθώντας να εμποδίσουμε την δεξιά πορεία που έπαιρνε σιγά-σιγά το κόμμα. Περισσότερο **προσπαθούσαμε να μπολιάσουμε τους νέους συντρόφους με τον βαθύτερο προβληματισμό μας για τα ζητήματα της επανάστασης.** Καταφέραμε να κρατήσουμε την επικοινωνία και την ιδεολογική στήριξη μεταξύ μας, όταν το κόμμα προχώρησε στο οργανωτικό σπάσιμο των εργατικών αχτίδων για να περάσει πιο εύκολα την νέα γραμμή υποταγής της αριστεράς στις αστικές πολιτικές.

Εκείνη την εποχή ο άντρας μου ο Χάρης κι εγώ εγκατασταθήκαμε μόνιμα στην Κεφαλλονιά. Μακριά από την κεντρική πολιτική σκηνή δώσαμε την προσοχή μας στην οργάνωση της κομματικής δουλειάς σε επαναστατική βάση. Η οργάνωση ξεκίνησε με 4-5 ηρωικούς συντρόφους μεγάλης ηλικίας, ταλαιπωρημένους από τις χρόνιες εξορίες και μέσα στα δέκα χρόνια που μεσολαβούν, μέχρι την διαγραφή μας, έφθασε τους 700 συντρόφους και οργανώσεις βάσεις σε όλη την Κεφαλλονιά. Τον σ. Κώστα τον συναντούμε τότε ως γραμματέα της Επιτροπής Περιοχής Δυτικής Πελοποννήσου-Κεφαλλονιάς-Ζακύνθου. Ακροβατούσαμε μεταξύ των ορίων της κομματικής γραμμής και του πιο επαναστατικού δρόμου, ασκώντας πιο συγκρουσιακή πολιτική απέναντι στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ σ όλα τα επίπεδα, στον εργατικό χώρο, στον πολιτιστικό και αυτοδιοικητικό χώρο. Αυτή η πολιτική μας μας έδωσε σημαντικές επιτυχίες.

1. Ανεβάσαμε το εκλογικό αποτέλεσμα από 7% στο 17,30% στις βουλευτικές εκλογές του 1981.

2. Διοργανώσαμε την πρώτη αντικυβερνητική διαδήλωση στην πλατεία του Αργοστολιού, μπροστά στον Ανδρέα Παπανδρέου, τον Μάιο του 1982, η οποία διαλύθηκε προτού τελειώσει από τα βίαια αιματηρά γεγονότα που προκάλεσαν τα μέλη του ΠΑΣΟΚ, αντιδρώντας

απέναντι στη σταθερή και ανυποχώρητη στάση μας να διαδηλώσουμε με τα δικά μας αντιμπεριαλιστικά – αντιμονοπωλιακά συνθήματα, τιμώντας έτσι την ημέρα σύνδεσης της Επτανήσου με την Ελλάδα.

3. Πήραμε ποσοστό 24%, που είναι το μεγαλύτερο ποσοστό που είχε ποτέ το κόμμα στην Κεφαλλονιά στις αμέσως επόμενες δημοτικές εκλογές το Οκτώβρη του 1982.

4. Ενώ παράλληλα είχαμε σημαντική παρουσία σ όλους τους μεγάλους φορείς του νησιού μας στους συνδικαλιστικούς, πολιτιστικούς και αυτοδιοικητικούς.

Μετά από αυτά, έγινε πολύ ασφυκτικός ο έλεγχος από το κόμμα. Ήδη είχαν δρομολογηθεί μέτρα εναντίον μας. Οι σύντροφοι μας και περισσότερο ο σ. Κώστας, έγιναν ομπρέλα προστασίας για μας και έτσι καθυστέρησαν μέχρι το 1986 την διαγραφή μας και την διάλυση της κομματικής οργάνωσης με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής του κόμματος.

Μετά τις διαγραφές μας, ακολούθησε αποχώρηση πολλών κομματικών μελών και στελεχών που απογοητεύθηκαν από το αρνητικό κλίμα της εποχής εκείνης. Οι περισσότεροι αδρανοποιήθηκαν και έμειναν στο περιθώριο, μας στήριζαν όμως πάντα εκλογικά.

Εκείνη η περίοδος ήταν πολύ δύσκολη για μας. Πρόσκαιρα μας ταλαιπώρησαν πολύ η οργή, η αγανάκτηση, η απελπισία, τα χαμένα όνειρα, οι ελπίδες, όπως και τα απαράδεκτα σχόλια που ακολουθούν συνήθως τις ιδεολογικές κομματικές συγκρούσεις. Χαραμάδες φωτός μέσα σ αυτό το σκοτάδι και το αδιέξοδο ήταν η επαφή και η συζήτηση με τον σ. Κώστα και τους άλλους συντρόφους. Ο Χάρης πέθανε τον Γενάρη του 1988 αισιόδοξος και χαρούμενος, γιατί λίγο πριν πεθάνει είχε πάρει μέρος στις συζητήσεις για την έκδοση της εφημερίδας ΠΡΙΝ και για το ξεκίνημα της προσπάθειας για την αντίσταση απέναντι στην υποταγή της Αριστεράς στις αστικές πολιτικές.

Τα επόμενα χρόνια ακολουθούν μια σειρά αποφάσεις που μας οδήγησαν στο βρώμικο 1989, στη συγκυβέρνηση με την ΝΔ και τις άλλες αστικές δυνάμεις με διάφορους συνδυασμούς. Η περεστρόικα και η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης ρίχνει καταλυτικά τη σκιά της σ΄όλες αυτές τις εξελίξεις.

Ο Κώστας έγραψε πως

> «Η Επαναστατική Αριστερά έχει μπροστά της μια μακριά και τρομερά δύσκολη πορεία για τη συγκρότησή της. Ο Μαρξ μετέτρεψε την ουτοπία του σοσιαλισμού

> σε επιστήμη. Ο Λένιν την επιστήμη σε υλική δύναμη των μαζών. Οι γραφειοκρατικές ηγεσίες καπηλεύτηκαν, ιδιοποιήθηκαν και παραχάραξαν την επιστήμη, την δύναμη και την επαναστατική διάθεση των μαζών και άφησαν στους κομμουνιστές τα συντρίμμια μιας επαναστατικής μυθολογίας. Η επαναστατική αριστερά της εποχής μας, αξιοποιώντας τις νέες δυνατότητες της εργατικής τάξης, πρέπει να μετατρέψει ξανά αυτήν την μυθολογία σε επιστήμη, σε σύγχρονη επαναστατική θεωρία και πράξη»

συμπυκνώνοντας σε λίγες λέξεις την τραγωδία που ζήσαμε και ζούμε.

Έτσι, όταν το φθινόπωρο του 89 μου τηλεφώνησε ο σ. Κώστας για να πάρω μέρος στο νέο εγχείρημα του ΝΑΡ πέταξα από την χαρά μου. Έβλεπα πια διέξοδο. Αν και είχα πλήρη γνώση της πραγματικότητας, της απογοήτευσης και της αδράνειας πολλών συντρόφων, του ελάχιστου χρόνου που μου άφηναν οι νέες συνθήκες εξαντλητικής εργασίας και τα οικονομικά μου προβλήματα, αποφάσισα να συμμετάσχω, **ως υλοποίηση της υπόσχεσης για συμμετοχή στην επανάσταση, ως συμμετοχή στον αγώνα που έκαναν οι σύντροφοι με τις κόκκινες κάλτσες, ως υποχρέωση να ανταποκριθώ** σ' ό,τι με δίδαξε και με έκανε να πιστέψω ο σ. Κώστας δηλαδή σαν *«συμμετοχή στον αγώνα ΟΧΙ για την διόρθωση της δεξιάς γραμμής του ΚΚΕ και επιστροφής μας σ' αυτό, ούτε ως λέσχη θεωρητικών συζητήσεων ή ως συντονιστικό των κινημάτων, αλλά ως μεταβατική κομμουνιστική οργάνωση προς το σύγχρονο Κομμουνιστικό Πρόγραμμα και Κόμμα»* όπως χαρακτηριστικά έλεγε και έγραφε στα κείμενά του. Τότε μίλησα με αρκετούς συντρόφους από το ΚΚΕ, που είχαν διαφωνήσει κι αποχωρήσει, αλλά ήταν τόσο μεγάλη η απογοήτευση τους από τα πεπραγμένα του κόμματος, που οδηγούσαν πολύ κόσμο στην αδράνεια και καθιστούσαν το δικό μας εγχείρημα ακόμα πιο ηρωικό κι αναγκαίο.

Τότε που το ΚΚΕ διέσυρε την έννοια της αριστεράς, τους αγώνες και την εντιμότητα μας. Τότε που δεν τολμήσαμε να πούμε το ΝΑΡ κόμμα, αλλά το είπαμε ρεύμα γιατί το κόμμα μύριζε κυβέρνηση, συντήρηση και ξεφτίλα. Τότε που μετρηθήκαμε οι σύντροφοι που μας ενδιέφερε πιο πολύ η επανάσταση ή το άγιο κόμμα.

Η ανεξάρτητη πορεία του ΝΑΡ, η ενότητα των αντικαπιταλιστικών δυνάμεων και η συνεχής προσπάθεια για την δημιουργία του αντικαπιταλιστικού πόλου του εργατικού κινήματος αποτελούν μεγάλη συμβολή στην υπόθεση τη επανάστασης. **Όλο αυτό το εγχείρημα θα ολοκληρωθεί με την ίδρυση του νέου κομμουνιστικού κόμματος.**

Παρά το γεγονός ότι η τοπική οργάνωση Κεφαλλονιάς του ΝΑΡ αριθμεί λίγους συντρόφους, το κύρος της είναι μεγαλύτερο, ώστε στις τελευταίες εκλογικές βουλευτικές και περιφερειακές αναμετρήσεις να έχουμε σημαντικά ποσοστά τηρουμένων των αναλογιών.

Θυμάμαι την πρώτη ομιλία που οργανώσαμε στην πλατεία του Αργοστολιού για την ΛΑΙΚΗ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ. Στις εκλογές αυτές το ΚΚΕ δεν κατέβασε δικό του υποψήφιο βουλευτή στην μονοεδρική της Κεφαλλονιάς, αλλά στήριξε τον υποψήφιο του ΠΑΣΟΚ. Ο κόσμος της Αριστεράς ακόμη και μέλη του ΚΚΕ δυσανασχέτησαν έντονα για το επαναλαμβανόμενο λάθος.

Στην πλατεία υπήρχε μια τεράστια εξέδρα δώρο του Δήμαρχου Αργοστολίου στα πολιτικά κόμματα που έπαιρναν μέρος στις εκλογές. **Η πλατεία μπροστά στην εξέδρα ήταν άδεια.** Μόνο 10 άτομα. Τα γύρω καφενεία γεμάτα κόσμο από συντρόφους που είχαν αποχωρήσει από το ΚΚΕ, αλλά δεν ήθελαν να χαρακτηρισθούν ως μέλη ή ως συμπαθούντες του ΝΑΡ . Οι σύντροφοι που είχαν απομείνει στο ΚΚΕ είχαν κλεισθεί στο εκλογικό του κέντρο, που βρισκόταν δίπλα στην πλατεία με κλειστά παράθυρα. Ο σ. Κώστας ξεκίνησε την ομιλία του λέγοντας *«χαιρετίζουμε τους συντρόφους που είναι μπροστά στην εξέδρα, τους συντρόφους που κάθονται στα καφενεία και τους συντρόφους που μας ακούνε πίσω από τα κλειστά παράθυρα...».* Έκανε μια εξαιρετική ομιλία που συζητήθηκε πολύ σ όλη την Κεφαλλονιά ακόμα και στα χωριά που δεν προλάβαμε να πάμε. Η εμπεριστατωμένη ομιλία απάντησε στα αναπάντητα ερωτήματα, έδωσε εξηγήσεις για τα αίτια της κατρακύλας που ζούσε τότε η Αριστερά, αναπτέρωσε το ηθικό τους, έδωσε ελπίδες για το μέλλον και το ΝΑΡ κέρδισε την εκτίμηση φίλων και αντιπάλων ανεξάρτητα της εκλογικής ή μη στήριξης του.

Τελειώνοντας δεν μπορώ να ξεχάσω την εξαιρετική στάση ζωής που είχε, στάση ζωής ιδεολόγου κομμουνιστή, προδότη της τάξης του και της βολής του. Όταν αποχώρησε από το κόμμα βρέθηκε άνεργος, μιας και είχε διαθέσει όλη του τη ζωή για τις ανάγκες της επανάστασης. Απόφοιτος της νομικής, που δεν είχε εργασθεί ποτέ ως δικηγόρος, εργάσθηκε σε διάφορες δουλειές για να ζήσει την οικογένεια του και έτσι αποτέλεσε παράδειγμα και στήριξη για τους άλλους συντρόφους..

Σύντροφοι,

Όταν ξεκίνησε η προετοιμασία της έκδοσης του βιβλίου που επιμελήθηκε ο Πέτρος Πετράτος με τίτλο «Κεφαλλονίτες και Ιθακήσιοι στην εξέγερση του Πολυτεχνείου το 1973», ζήτησα από τον Κώστα να βρει τον καθοδηγητή της παράνομης ομάδας του Χάρη και να γράψει για την δράση του στα χρόνια της χούντας και του Πολυτεχνείου. Αυτός όμως είχε

αποτραβηχτεί πολλά χρόνια κι έτσι ζήτησα από τον Κώστα να γράψει ο ίδιος κάτι για την δράση του Χάρη γιατί πιστεύω πως την ιστορία πρέπει να την γράφουν οι δημιουργοί της. Αυτός, ενώ σε γενικές γραμμές δεν ήθελε να γράψει για το συγκεκριμένο θέμα, ανταποκρίθηκε και έγραψε αυτό το εξαιρετικό κείμενο που είναι καθοριστικό για το πραγματικό ιδεολογικό διακύβευμα της γενιάς μας και αποτελεί μπούσουλα για τις νέες γενιές. Είμαστε ευγνώμονες γι αυτό.

Αγαπητοί σύντροφοι, **σε ό,τι έχουμε κάνει όλα τα χρόνια της πολιτικής μας ζωής κυρίαρχο ρόλο έχει παίξει ο σ. Κώστας και σε ό,τι πρόκειται να κάνουμε από τώρα και στο εξής μέχρι την εγκαθίδρυση του κομμουνισμού θα είναι πάντα ο σύντροφος μας εκεί μαζί μας.** Και αν δεν προλάβουμε να το δούμε όπως ο ίδιος, δεν πειράζει « θα μας το πούνε τα μυρμηγκάκια κάτω από τη γη» όπως χαρακτηριστικά λέει στο βιβλίο του ο συγγραφέας Μανουέλ Σκόρτσα στο έργο του «ΑΚΙΝΗΤΟΣ ΧΟΡΟΣ».

Ευανθία Γαϊτανίδου, Οργάνωση Κεφαλλονιάς του ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, 26 Νοεμβρίου 2021